

Välkommen till

Nyhetsbrev nr 40

från Kalle Eriksson och Bjäreförlaget

I detta nr bl.a.

- November
- "Rådhuset i Torekow"
- Nu 50 000 bilder i arkivet
- Vilket år?
- Våra gamla dialektord.
- "Utvandringslusten tilltar"

November

Dags för November. Namnet på månaden kommer från latinet och betyder den nionde månaden!! En kvarleva från år 152 f.Kr. Då flyttade de gamla romarna nyåret två månader.

Förr kallades månaden i Sverige för Vintermånad. I Danmark var det Slaktemånad. I Japan hette den Frostemånad.

November börjar alltid på samma veckodag som mars - utom när det är skottår.

Viktiga novemberhändelser i historien:

- 7 nov. 1917. "Oktoberrevolutionen" utbryter i Ryssland.
Sovjetunionen föds
- 9 november 1989: Berlinmuren rivs.
- 11 november 1918. Vapenstillestånd efter 1.a världskriget.
Hågkomstens dag.

På tal om höstmörker

Du kommer förstås ihåg Erik Axel Karlfeldt och hans hurtfriska:

Nu är den stolta vår utsprungnen

Som de svaga kalla höst.

Kanske kommer du också ihåg Nils Hasselskogs "omskrivning" av dikten

Nu är den dystra höst utbruten

Som E.A. Karlfeldt kallar vår

"Rådhuset i Torekov"

Nyligen råkade jag få ögonen på en artikel i Göteborgsposten från 1933. I en söndagsbilaga fanns en stor artikel om Torekov.

Jag fäste mig vid artikelförfattarens bedömning av hur orten tycktes vara på väg att ändra karaktär. Han fann, att Torekov var på väg att byta kostym - från fiskeläge till badort:

Ännu vilar något av idyll över samhället. Strandgatan är typiskt sydsvensk med låga, långa längor, men det är väl endast en tidsfråga, när platsen blir helt badort och det individuella draget utplånas. Det är inte gott för ett stackars fiskeläge att behålla sin särpräglade stämning, när det får äran att hysa storheter som Fredrik Böök, kinesiska ministern och den store professor Ask från Lund om somrarna. Helt annorlunda såg det ut när man med hästdroska fick ta sig fram till Torekov från Grevie station och fröken Lotten Brandbergs pensionat var den enda kost- och logimöjligheten.

Nu har vi som bekant facit i vår hand. Jag överlåter åt mina många läsare att bedöma - och gärna kommentera - det som skett med Torekov sedan de citerade raderna skrevs 1933.

En kommentar till rubriken på artikeln. Det där med "Rådhuset" syftar på Skjulet. Den delen av artikeln får jag - av utrymmesskäl - återkomma till i något sammanhang. Då kan vi f.ö. också fördjupa oss i fakta kring den gamla kyrkan, den som förtärdes av eld 1858. Sjomän i sjönöd och föräldrar i barnsnöd offrade till kyrkan i form av gåvor. Inkomster hade kyrkan också från 42 gårdar i Bjäre. Det finns mycket att fördjupa sig i. Kolla hemsidan.

Mitt bildarkiv

växer stadigt. I dagarna har jag passerat siffran 50 000.

Hela mitt arkiv har jag donerat till kommunen arkiv. Ca 20 000 analoga bilder, dvs pappersbilder och negativ, har redan överlämnats till kommunen för scanning. De digitala bilderna har jag kvar i min dator t.v. för att kunna arbeta vidare med bildtexter.

Även till de 20 000 pappersbilderna skall jag skriva bildtexter efter scanning. Nyligen fick jag från kommunen en laddning på 16 000 (!) bilder att ge mig på. Det är ett långsiktigt projekt. Jag försöker uppskatta den totala tidsåtgången för enbart dessa 16 000 bilder. Kommer jag att hinna? Beräknar en genomsnittstid på 4 minuter per bild. Vissa bilder kan kräva ett omfattande letande efter faktauppgifter - i vissa fall kontakter med olika personer. Totalt blir det då - med 4 minuter per bild - 64 000 minuter! 1066 timmar!! Oj då!! Jag tycks inte få några fritidsproblem framöver.

Vilket år?

På mångas begäran återkommer jag här med min lilla årtalsfrågesport: Vilket år inträffade dessa händelser i Bjäre?

· Mäsinge Kvarn kan åter startas och kan mala efter ett omfattande restaureringsarbete.

- Vandrarhemmet på Drivan i Båstad invigs.
- V. Karups mejeri fyller 90 år.
- Ny Birgit Nilsson-konsert i V. Karups kyrka. Biljetterna säljes slut på ett par timmar!
- Henrik Sundström vinner årets Swedish Open i tennis. Besegrar sedan självaste Ivan Lendl i DC-match i Båstad.
- Bjäre-bon Peter Eriksson blir uttagen att representera Sverige i Olympiska Spelen.
- Tre länsstyrelser driver på för att det skall borras en tunnel genom Hallandsås.

Skicka in ditt svar. Bland de inlämnade rätta svaren kommer vår egen Notarius Publicus att dra en vinnare, som har en av mina egna böcker(valfri) att hämta.

Kolla bloggen

Ett tips till dig som vill plocka upp fler korn ur vår egen historia: Kolla under rubriken Blogg på min hemsida www.bjareforlaget.com. Där finner du korta notiser. Vill du ha mera utförliga skildringar väljer du rubriken "Som jag ser det.". Hinner du ännu mer - kolla under rubriken "Efterlysning". Där finner du bilder som saknar text. Du har kanske uppgifter om någon bild. Skick gärna ett mejl om detta.

En akut önskan: kolla Bloggen. Där finns under "Efterlysning" en bild från V. Karups skola. Hjälp mig att identifiera eleverna. Tack på förhand.

Tänkvärt

- När man lär sig något nytt, har man något nytt att tycka om
- Både soluppgång och solnedgång är gratis

Hört under husförhöret

Prästen:

-Nå, min flicka, vad måste man först av allt göra för att få syndernas förlåtelse?

- Man måste synda.

"Utvandringslusten tilltager"

Notis i Engelholms Tidning 1881.

I går avreste från härvarande jernvägsstation omkring 80 personer, största delen från Bjäre härad och i onsdags ett lika antal för att öfwer dels Helsingborg och dels Landskrona begifva sig till Köpenhamn och derifrån till Amerika.

Vad skribenten inte kunde veta då var, att utvandringen från Bjäre skulle fortsätta - och öka(!) under hela resten av 1880-talet. Kulminerade 1887-88.

Höll i sig under 1890-talet och några år in på det nya århundradet.
Om detta kan du läsa mer i Bjärebygden 1965. Hela den årgången av årsboken ägnades åt utvandringen från Bjäre.

Våra gamla dialektord

Facit till förra brevets hemuppgift:

Laj=elak. Logged=luddig, sliten. Lunego= lynnig. Lura te = slumra.

Långmongad = besviken. Madavänt= gott om mat. Maleden= maläten. Mesed= mesaktig. Måga=mocka. Mäfaren= medfaren, illa behandlad. Mög=gödsel, smuts, skräp.

Nu är det dags att ta en paus

när det gäller de gamla dialektorden. Vi får se om vi någon gång i framtiden kan återvända. Det beror på läsarna och intresset. Det finns åtskilliga fler gamla uttryck att bekanta sig med. Vi har ju bara kommit till bokstaven N i alfabetet.

Några ex. återstår

av mina tidigare böcker:

- Så blev Båstad tennis.
- Bilder av ett sekel i Bjäre.
- Vår Bjäre historia i bild
- Bjärebor berättar om Bjäre.

Som läsare av mina Nyhetsbrev har du en särskild rabatt. Kontakta oss för mer info om detta.

Avslutar som vanligt:

Om du i fortsättningen inte vill ha mina Nyhetsbrev är det bara att meddela mig detta i ett mejl.

Kalle Eriksson
Bjäreförlaget
Hallavaravägen 102
269 91 Båstad
Tel. 0431-365332